

In deze infofiche...

Regelmatig bereiken ons vragen of tieners van 14 of 15 jaar mogen meedraaien als volwaardig animator of als hulpanimator (zoals speelpleinen dat zelf af en toe benoemen) in de dagdagelijkse werking van een speelplein. Wat is het standpunt is van de VDS? Is het überhaupt wettelijk is om deze jongeren in te schakelen als animator?

Een antwoord!

- Wat zegt de wet
- De mening van de VDS
- Gelinkte VDS-producten

Wat zegt de wet

Als jobstudent op het speelplein - arbeidswetgeving als vertrekpunt

Vanaf de leeftijd van 15 mag een jongere die de voltijdse leerplicht heeft voltooid “werken” en mag hij eigenhandig een overeenkomst ondertekenen. De voltijdse leerplicht eindigt al op de leeftijd van 15 jaar.

Als vrijwilliger op het speelplein - vrijwilligerswetgeving als vertrekpunt

In de geconsolideerde wettekst van 3/07/2005 (met aanpassingen tot 19/05/2009) betreffende de rechten van een vrijwilliger staat **geen enkele verwijzing die een minimumleeftijd voor het vrijwilligerswerk voorschrijft**. Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw zoekt bijgevolg aanknopingspunten binnen de arbeidswetgeving om een afweging te maken omtrent de minimumleeftijd van vrijwilligers en stelt⁽²⁾;

Vanaf de leeftijd van 15 mag een jongere “werken” en dus ook “vrijwilligen”. Zij mogen in functie van dit vrijwilligerswerk een forfaitaire (of vaste) kostenvergoeding ontvangen binnen de grenzen die wettelijk bepaald zijn. Hij mag ook eigenhandig een overeenkomst ondertekenen (=minimum leeftijd voor een studentjob). Jongere kinderen mogen enkel occasioneel vrijwilligerswerk doen (tijdens culturele, artistieke, opvoedkundige of wetenschappelijke activiteiten). Gaan ze toch op regelmatige basis als vrijwilliger aan de slag dan is dit in strijd met de wet op kinderarbeid.

Een antwoord in het nieuw decreet over attestering?

Het nieuw decreet (in voege op 1/10/2015) stelt dat men op animatorcursus kan gaan op het moment dat hij/zij **15 jaar geworden is**. Vroeger gold de regel dat dit kon in het jaar dat men 16 werd. Nu mag men dit als men effectief 15 jaar is. Het attest zal men pas krijgen na het volgen van een cursus, het slagen in de stage en deelname aan het terugkommoment en dit ten vroegste als men effectief 16 jaar is. (kadervormingstraject).

De mening van de VDS

Volgens de vrijwilligerswetgeving zou je in principe kinderen jonger dan 15 jaar als animator op het speelplein kunnen inschakelen. De VDS sluit zich echter aan bij de gedachte die het Vlaams Steunpunt vrijwilligerswerk uitdraagt om jongeren pas **vanaf 15 jaar** toe te laten als vrijwilliger. De

VDS heeft wel een genuanceerde mening die samengaat met het al dan niet hebben deelgenomen hebben aan een animatorcursus.

De VDS vindt dat 15-jarigen die hebben deelgenomen aan een **cursus animator** hun stage moeten kunnen doen in het speelpleinwerk. De stage gebeurt best zo snel mogelijk na het volgen van de cursus. Zo kunnen zij de sessies die ze kregen op cursus omzetten in de praktijk om de verschillende competenties om animator te worden te oefenen, aan te tonen en zo hun attest behalen.

Daarnaast vindt de VDS dat ook 15-jarigen die **niet hebben deelgenomen aan een cursus animator**, wel vrijwilligerswerk moeten kunnen doen in het speelpleinwerk. Weliswaar moet bij de samenstelling van het takenpakket **én** ook de ondersteuning gekeken worden naar de **competenties** van de persoon in kwestie. Met andere woorden een soort “hulpanimator-schap” op het speelplein met een aangepast takenpakket. Deze jongeren kunnen in aanloop naar een cursus reeds kennis maken met het speelplein en enkele taken op zich nemen. Zie het als een “voorbereiding” op volwaardig animatorschap. Deze ervaringen zullen ongetwijfeld verrijkend werken voor henzelf wat het hen ook makkelijker maakt op cursus om de theorie naar praktijkvoorbeelden om te zetten. Maar motiveer hen natuurlijk om erna wel een cursus te volgen!

Kansen, geen excuses!

De VDS is er dus **niet principieel tegen** om op het speelplein 15-jarigen die geen cursus gevolgd hebben, in te schakelen!

In tegendeel, er schuilen voor jongeren **én** voor de werking veel **kansen** in dit systeem.

- Voor je werking is het een attractief hulpmiddel om de oudste tieners “bij te houden” en/of kersverse 15-jarigen op een vlotte manier te laten doorstromen naar de animatorploeg. Tip: geef 15-jarige tieners zelf de keuze of ze nog eventjes in de tienerwerking kunnen blijven of ze reeds als (hulp-)animator aan de slag willen.
- Jongeren leren het organisatorische reilen en zeilen kennen, ervaren verantwoordelijkheid en betrokkenheid, pikken speelbagage op, maken reeds deel uit van de animatorploeg, ...

Anderzijds mag het werken met hulpanimatoren **geen excuus** zijn;

- om een gebrek aan animatoren te compenseren
- om niet te moeten inzetten op een kwalitatief aanbod voor de oudste tieners.

Hulpanimator op het speelplein

Als je kiest om met “hulpanimatoren” te werken, hou je best met een aantal zaken rekening.

- Een **goede omkadering** is een minimumvereiste. Zet als speelplein **é**xtra in op het **onthaal** van deze jongeren, **ondersteuning** en **coaching**. Creëer duidelijke en haalbare verwachtingen, baken takenpakketten af en communiceer hierover voldoende naar hen en de rest van de ploeg.
- De term “hulpanimator” is eerder ongelukkig gekozen aangezien het deelwoord *animator* een zekere opleiding, ervaring en verantwoordelijkheid impliceert. Naar animatoren, kinderen en ouders kan dit voor verwarring en verkeerde veronderstellingen zorgen. De VDS raadt speelpleinen dus aan om **een alternatieve naam** te bedenken. In speelpleinland kwamen volgende termen tegen: mini-moni, aspi-moni, startanimator, bijnimator, junior-animator, page, side-kick, helfie, animassistent, animonini, manus,... Hou bij het bepalen van jullie term ook rekening met eventuele negatieve bijklanken zoals bij “nognimator”.
- Neem contact op met je verzekeringsmakelaar of kijk **je verzekeringspolis** grondig na. In de meeste gevallen is het geen probleem om 15-jarigen structureel als animator op het

speelplein in te schakelen, maar je kunt maar beter zeker zijn indien er toch iets zou gebeuren.

Besluit

Wegens een gebrek aan wettelijk kader, is het dus toegelaten om hen als animator in te schakelen op het speelplein. Elke (nieuwe) animator heeft natuurlijk, los van de leeftijd, nood aan ondersteuning. Als speelplein denk je dus best ook hier over na!

Gelinkte VDS-producten

- http://www.belgium.be/nl/werk/werk_zoeken/studentenjob/minimum_leeftijd/
- <http://www.vrijwilligerswetgeving.be>
- <http://www.vrijwilligersweb.be>
- http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/regelgeving_KV/140312_kadervormingstrajecten-decreet-def-PLEN.pdf
- BAILLEUL, A., Are you cool? I'm cool!, Tieners op je speelplein, *DNA-brochure nr. 3*, Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw, Mechelen, 2015.